

Kandydaci do bierzmowania 2012 - wymagania

- podanie do Księdza Biskupa Ordynariusz Jana Kopca z prośbą o udzielenie sakramentu bierzmowania (kartka formatu A 4, własnoręcznie napisana prośba i jej uzasadnienie, podanie imienia patrona, jeśli ma być inny niż na chrzcie, podpis);
- uzupełnienie danych osobowych i dostarczenie odpisu aktu chrztu, jeśli chrzest był poza parafią Św. Józefa w Bytomiu, podanie imienia i nazwiska świadka bierzmowania (musi to być osoba pełnoletnia, religijnie dojrzała i praktykująca);
- znajomość podstawowych prawd katechizmowych, modlitw i wiadomości z katechezy szkolnej w zakresie szkoły podstawowej i gimnazjum oraz umiejętność posługiwania się Pismem Świętym (patrz. poniżej - „materiał do zaliczenia na egzaminie”);
- regularna obecność na spotkaniach przy parafii w okresie trzyletniego przygotowania;
- pozytywna opinia katechety;
- przedstawienie potwierdzenia obecności (tzw. „indeks”) na Mszy św. szkolnej;
- znajomość obrzędów sakramentu bierzmowania (formuła dialogu z ks. biskupem);
- osobista regularna modlitwa, obecność na niedzielnej i świątecznej Eucharystii i przystąpienie do sakramentu pokuty przed przyjęciem bierzmowania.

Materiał do zaliczenia na egzaminie

Modlitwy podstawowe: znak Krzyża św., Modlitwa Pańska, Pozdrowienie Anielskie, „Chwała Ojcu”, Skład Apostolski, Wyznanie wiary, „Aniele Boży”, modlitwa przed nauką religii, modlitwa po nauce religii, modlitwa przed jedzeniem, modlitwa po jedzeniu, „Pod Twoją obronę”, modlitwa za zmarłych.

Pismo Święte: umiejętność posługiwania się Pismem Świętym.

KATECHIZM BIERZMOWANYCH

WSTĘP

- **Co to jest religia?** Religia jest to łączność człowieka z Panem Bogiem.
- **Jaką religią jest religia katolicka?** Religia katolicka jest religią objawioną przez Boga.
- **Kto to jest chrześcijanin?** Chrześcijanin to człowiek ochrzczony.
- **Kto to jest katolik?** Katolik to chrześcijanin należący do Kościoła rzymskokatolickiego.

O OBJAWIENIU BOŻYM

• Dziesięć przykazań Bożych:

1. Nie będziesz miał bogów cudzych przede Mną.
2. Nie będziesz brał imienia Pana Boga twego nadaremno.
3. Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.
4. Czcij ojca swego i matkę swoją.
5. Nie zabijaj.
6. Nie cudzołóż.

7. Nie kradnij.
8. Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu twemu.
9. Nie pożądaj żony bliźniego swego.
10. Ani żadnej rzeczy, która jego jest.

- **Co Pan Bóg nakazuje w I przykazaniu?** Nakazuje nam, abyśmy tylko Jego samego **uwielbiali**, ponieważ tylko On sam jest Stwórcą i najwyższym Panem nieba i ziemi.
- **Co Bóg nakazuje w II przykazaniu?** Nakazuje nam, abyśmy Imię Jego uważali za święte, ponieważ On sam jest nieskończenie święty.
- **Co Bóg nakazuje w III przykazaniu?** Nakazuje nam, abyśmy w niedzielę (dzień zmartwychwstania Jezusa) i święta czynnie uczestniczyli w Eucharystii i nie wykonywali ciężkich prac fizycznych, o ile nie są koniecznie potrzebne.
- **Co Bóg nakazuje w IV przykazaniu?** Nakazuje nam, abyśmy okazywali rodzicom cześć, miłość i posłuszeństwo.
- **Co Bóg nakazuje w V przykazaniu?** Zabrania nam zabijać siebie i bliźniego (także niesprawiedliwie bić, ranić, przeklinać i gorszyć) oraz nakazuje szanować i troszczyć się o zdrowie i życie swoje i bliźniego.
- **Co Bóg nakazuje w VI przykazaniu?** Nakazuje nam, abyśmy pilnie strzegli czystości swojej i innych. Zabrania nieczystych uczynków, rozmów, niemoralnych śpiewów i żartów.
- **Co Bóg nakazuje w VII przykazaniu?** Nakazuje nam, abyśmy szanowali cudzą własność i pracę, oddawali rzeczy pożyczone, czy skradzione; a zabrania przywłaszczania sobie cudzych rzeczy.
- **Co Bóg nakazuje w VIII przykazaniu?** Nakazuje nam, abyśmy nie wypowiadali kłamstwa, oszczerstwa, abyśmy niesłusznie nie oskarżali innych i nie obmawiali.
- **Co Bóg zabrania w IX przykazaniu?** Zabrania nam nieskromnych myśli, pożądań i pragnień do innej osoby.
- **Co Bóg zabrania w X przykazaniu?** Zabrania pożądania rzeczy innej osoby, czyli chęci (zamiaru) zabrania cudzej własności.
- **W czym zawiera się wszystko, co Pan Bóg objawił?** To wszystko, co Pan Bóg objawił, zawiera się w Piśmie św. i Tradycji.
- **Co to jest Pismo św.?** Pismo św. jest to zbiór ksiąg napisanych pod natchnieniem Ducha Świętego, który zawiera Słowo Boże skierowane do ludzi. Pierwszorzędnym autorem jest Duch Święty, a drugorzędnym-ludzie przez Ducha Świętego natchnieni.
- **Jak dzieli się i z ilu ksiąg się składa Pismo Św.?** Pismo św. dzieli się na Stary oraz Nowy Testament. Składa się z 46 ksiąg Starego Testamentu i 27 ksiąg Nowego Testamentu; razem z 73 ksiąg.
- **Co jest przewodnią myślą Pisma św.?** Przewodnią myślą jest Boży plan zbawienia ludzkości.
- **Które z wszystkich ksiąg Pisma św. są najważniejsze?** Najważniejsze są cztery Ewangelie, które opisują naukę i życie Pana Jezusa.
- **Co nam daje czytanie i rozważanie Pisma św.?** Czytając Pismo św. poznajemy Boga, który ci się objawia, przebywamy w obecności Boga, poznajemy plan Boży wobec siebie.
- **Co to jest Tradycja?** Tradycja, czyli podanie ustne jest to zbiór objawionych prawd Bożych, nie spisanych przez Apostołów, które Kościół katolicki przechowuje i do wierzenia podaje.

NAJWAŻNIEJSZE PRAWDY WIARY

- **Jak nazywa się zbiór najważniejszych prawd wiary?** Nazywamy go "Symbolem wiary" lub "Wyznaniem wiary".
- **Jaka jest najważniejsza prawda wiary?** Najważniejszą jest ta, że Pan Bóg istnieje.
- **Prawdy wiary:** 1. Jest jeden Bóg. 2. Bóg jest sędzią sprawiedliwym, który za dobro wynagradza, a za złe karze. 3. Są trzy Osoby Boskie: Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty. 4. Syn Boży stał się człowiekiem i umarł na krzyżu dla naszego zbawienia. 5. Dusza ludzka jest nieśmiertelna. 6. Łaska Boska jest do zbawienia konieczna.
- **Kto to jest Pan Bóg?** Pan Bóg jest to Duch nieskończenie doskonały, Stworzyciel nieba i ziemi (To Pan, Król, Sędzia, ale także dobry i miłosierny Ojciec).
- **Co to jest Trójca Święta?** Jednego Boga w trzech Osobach Boskich (Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty) nazywamy Trójcą Przenajświętszą.
- **Jakie przymioty posiada Pan Bóg?** Pan Bóg jest:
  - wieczny* - zawsze był, jest i będzie,
  - wszechmocny* - wszystko może czynić, co chce,
  - wszechwiedzący* - zna całą przeszłość, teraźniejszość i przyszłość; zna nawet najskrytsze myśli,
  - wierny* - zawsze dotrzymuje tego co przyobiecał,
  - święty* - złego nie chce, grzechem się wstydzi,
  - sprawiedliwy* - za dobre wynagradza i za złe karze,
  - miłosierny* - pragnie zbawienia wszystkich ludzi.
- **Kto to są aniołowie?** Aniołowie są to duchy, które mają rozum i wolną wolę, a nie mają ciała. Pan Bóg stworzył aniołów, aby Mu służyli, oznajmiali Jego wolę ludziom i opiekowali się nimi. Zbuntowanych aniołów nazywamy szatanami.
- **Jak nazywa się anioł, który się nami opiekuje?** Jest to Anioł Stróż, który broni nas, modli się za nas i nakłania do dobrego.
- **Kto to jest człowiek?** Człowiek jest najdoskonalszym stworzeniem Boga na ziemi. Jest to jedna całość ciała i duszy nieśmiertelnej.
- **Co człowiek ma dzięki duszy?** Człowiek dzięki duszy ma **rozum** i dlatego myśli, tworzy, oraz **wolną wolę**, dzięki której może wybierać między dobrem a złem.
- **Na co Pan Bóg stworzył człowieka?** Pan Bóg stworzył człowieka, aby Pana Boga znał, czcił, kochał i służył Mu, a przez to osiągnął szczęście wieczne.
- **Jakie dary od Boga otrzymali pierwsi rodzice, Adam i Ewa?** Pierwsi rodzice otrzymali od Boga łaskę uświęcającą, udział w życiu samego Boga i dary pozanaturalne: bystry rozum, wolę skłoną do dobrego, nieśmiertelność.
- **Przez co ludzie utracili dziecięstwo Boże i szczęście?** Utracili je przez nieposłuszeństwo względem Boga, które nazywamy grzechem pierworodnym.
- **Kto z ludzi jest wolny od grzechu pierworodnego?** Najświętsza Maryja Panna, dlatego nazywamy Ją Niepokalaną Poczetą.
- **Kim jest Jezus Chrystus?** Jezus Chrystus jest Synem Bożym, który stał się człowiekiem, aby nas uwolnić od grzechów i wysłużyć nam niebo.
- **Kto jest Ojcem, Matką i Opiekunem Pana Jezusa?** Ojcem Jezusa jest Bóg Ojciec, Matką - Najświętsza Maryja Panna, Opiekunem - św. Józef.

- **Co to jest cud?** Cud jest to nadzwyczajne dzieło widzialne, którego nie może dokonać żadne stworzenie, lecz tylko sam Bóg.
- **Jakie jest najważniejsze przykazanie Pana Jezusa?** Jest to przykazanie miłości: "Będziesz miłował Pana Boga twego z całego serca twego, z całej duszy twojej, ze wszystkich sił twoich, ze wszystkich myśli twojej, a bliźniego swego jak siebie samego". Przykazanie to objawił Pan Bóg już w Starym Testamencie.
- **Kim jest Duch Święty?** Duch Święty jest to trzecia Osoba Boska, która pochodzi od Ojca i Syna.
- **Kiedy Duch Święty zstępuje na nas?** Zstępuje na nas już przy chrzcie św., a w szczególny sposób napęlnia nas sobą w sakramencie bierzmowania.

O KOŚCIELE ŚWIĘTYM

- **Co to jest Kościół?** Kościół katolicki jest to: a) *zjednoczenie chrześcijan*, którzy pod przewodnictwem Papieża dążą do zbawienia przez wyznawanie tej samej wiary i przyjmowanie tych samych sakramentów., b) *lud Boży* wybrany przez Boga, mający specjalne zadanie do spełnienia (uczyć o Bogu i być znakiem Boga), c) *Ciało Mistyczne Jezusa Chrystusa*, czyli żywy organizm, którego głową jest Chrystus, członkami - ludzie ochrzczeni połączeni z nim życiem Bożym (łaska uświęcająca), wzajemnie odpowiedzialni za siebie, d) *owczarnia* Pana Jezusa i Rodzina Boża.
- **Przykazania kościelne:**
  - 1) W niedziele i święta nakazane uczestniczyć we Mszy Świętej i powstrzymać się od prac niekoniecznych.
  - 2) Przynajmniej raz w roku przystąpić do sakramentu pokuty.
  - 3) Przynajmniej raz w roku, w okresie wielkanocnym, przyjąć Komunię Świętą.
  - 4) Zachowywać nakazane posty i wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych, a w okresach pokuty powstrzymać się od udziału w zabawach.
  - 5) Troszczyć się o potrzeby wspólnoty Kościoła.
- **Kto założył Kościół katolicki?** Założył go Pan Jezus - gromadząc wiernych (nowy lud Boży), wybierając z nich 12 Apostołów i ustanawiając św. Piotra widzialną głową Kościoła.
- **Kto obecnie jest Głową Kościoła?** Niewidzialną Głową Kościoła jest Pan Jezus. Widzialną Głową Kościoła jest Następca św. Piotra, czyli Papież w Rzymie.
- **Co jest celem i zadaniem Kościoła?** Zadaniem Kościoła jest kontynuowanie zbawczej misji Chrystusa (budowanie królestwa Bożego na ziemi i prowadzenie wszystkich ludzi do zjednoczenia z Bogiem w wieczności).
- **Przez kogo Pan Jezus ożywia i umacnia swój Kościół św.?** Pan Jezus ożywia i umacnia swój Kościół przez Ducha Świętego.
- **Co to jest diecezja?** Jest to część Kościoła, którą rządzi biskup - ordynariusz. Diecezja dzieli się na dekanaty, dekanaty na parafie. Kilka diecezji tworzy metropolię - kilka metropolii tworzy prowincję kościelną.
- **Co to jest Świętych obcowanie?** Jest to duchowa łączność między wiernymi na ziemi, duszami w czyśćcu i świętymi w niebie (Kościół pielgrzymujący, cierpiący i tryumfujący).
- **Jakie są rzeczy ostateczne człowieka?** Ostatecznymi rzeczami człowieka są: śmierć, sąd, piekło, czyściec, niebo.
- **Co to jest czyściec?** Czyściec jest to stan kary doczesnej po śmierci.

- **Co to jest niebo?** Niebo jest to miejsce, gdzie aniołowie i święci cieszą się wiecznym szczęściem.
- **Co to jest piekło?** Piekło jest to stan wiecznej kary.

O MORALNOŚCI CHRZEŚCIJAŃSKIEJ

- **Co to jest sumienie?** Jest to głos duszy, który mówi: *"To czyń, bo dobre; tamtego nie czyń, bo złe"*.
- **Czym jest grzech?** Grzech jest obrazą Pana Boga, niewdzięcznością wobec dobrego Stwórcy, ranąadaną Kościołowi i krzywdą, którą człowiek sam sobie wyrządza. Grzech może być ciężki (śmiertelny) i lekki.
- **Na czym polega grzech ciężki?** Grzech polega na tym, że człowiek przekracza przykazania Boże lub kościelne w rzeczy ważnej. Świadomie czyli z poznaniem złego i całkiem dobrowolnie (z własnej woli).
- **Na czym polega grzech lekki?** Grzech lekki polega na tym, że człowiek przekracza przykazanie Boże lub kościelne w rzeczy mniej ważnej lub przekracza je w rzeczy ważnej, lecz niezupełnie świadomie, dobrowolnie.
- **Jakie nieszczęścia sprowadza na człowieka grzech?** Grzech ciężki powoduje utratę łaski uświęcającej, sprowadza kary doczesne za życia, a po śmierci karę wieczną (piekło); grzech lekki nie powoduje utraty łaski uświęcającej, lecz pozbawia człowieka wielu łask uczynkowych, sprowadza kary na ziemi lub w czyśćcu, przygłusza głos sumienia.
- **Jakie są źródła grzechu?** Źródłami grzechu są: szatan, nasze złe skłonności po grzechu pierworodnym i złe otoczenie czyli to, co się sprzeciwia Panu Bogu.
- **Wymień siedem grzechów głównych.** Pycha, chciwość, nieczystość, zazdrość, nieumiarkowanie w jedzeniu i piciu, gniew, lenistwo.
- **Co to są grzechy cudze?** Popelniamy je wtedy, gdy pomagamy bliźniemu do grzechu.
- **Grzechy cudze:** 1. Do grzechu namawiać. 2. Innym nakazać grzeszyć. 3. Na grzechy cudze zezwalać. 4. Grzechy innych chwalić. 5. Pomagać do grzechu. 6. Grzechy cudzego bronić.
- **Grzechy przeciwko Duchowi Świętemu:** 1. Zbytńia ufność w miłosierdzie Boże. 2. Rozpacz o swoim zbawieniu. 3. Sprzeciwianie się uznanej prawdzie chrześcijańskiej. 4. Zazdrość bliźniemu łaski Bożej. 5. Zatwardziałość w grzechu. 6. Odkładanie pokuty aż do śmierci.
- **Grzechy wołające o pomstę do nieba:** 1. Rozmyślne zabójstwo. 2. Grzech sodomski. 3. Uciskanie ubogich, wdów i sierot. 4. Zatrzymanie zapłaty.
- **Co to jest nałóg?** Jest to stała skłonność do popelniania tych samych grzechów.
- **Co to jest cnota?** Jest to stała skłonność do spełniania dobrych uczynków.
- **Co to są cnoty Boskie?** Są to: wiara, nadzieja i miłość, które udoskonalają naszą więź z Bogiem.
- **Wymień cztery cnoty kardynalne (główne).** Roztropność, sprawiedliwość, wstrzemięźliwość i męstwo.
- **Wymień uczynki miłosierdzia co do duszy.** 1) grzeszących upominać, 2) nieumiejętnych pouczać, 3) wątpiącym dobrze radzić, 4) strapionych pocieszać, 5) krzywdy cierpliwie znosić, 6) urazy chętnie darować, 7) modlić się za żywych.
- **Wymień uczynki miłosierdzia co do ciała.** 1) łaknących nakarmić, 2) pragnących napoić, 3) nagich przyodziać, 4) podróżnych w dom przyjąć, 5) więźniów pocieszać, 6) chorych nawiedzać, 7) umarłych grzebać.

- **Co to jest modlitwa?** Jest to rozmowa człowieka z Panem Bogiem. Może ona być ustna, myślna, indywidualna lub liturgiczna.
- **W jakim celu winniśmy się modlić?** Po to, aby Boga uwielbiać, aby Mu dziękować, aby Go przepraszać, aby Go prosić.
- **Jak trzeba się modlić?** Modlić należy się pobożnie, pokornie, wytrwale, z ufnością i poddaniem się woli Bożej.
- **Tajemnice Różańca św.:**

Część I - Tajemnice radosne: 1) Zwiastowanie NMP, 2) Nawiedzenie św. Elżbiety, 3) Narodzenie Jezusa, 4) Ofiarowanie Jezusa w świątyni, 5) Znalezienie Jezusa w świątyni.

Część II - Tajemnice bolesne: 1) Modlitwa Jezusa w Ogrójcu, 2) Biczowanie Jezusa, 3) Ukoronowanie cierniową koroną, 4) Niesienie krzyża, 5) Ukrzyżowanie.

Część III - Tajemnice chwalebne: 1) Zmartwychwstanie Jezusa, 2) Wniebowstąpienie Jezusa, 3) Zesłanie Ducha Świętego, 4) Wniebowzięcie NMP, 5) Ukoronowanie w niebie NMP.

Część IV – Tajemnice światła: 1) Chrzest Jezusa w Jordanie, 2) Cud na weselu w Kanie Galilejskiej, 3) Głoszenie Ewangelii i wzywanie do nawrócenia, 4) Przemienienie na górze Tabor, 5) Ustanowienie Eucharystii
- **W jakim celu Kościół nakazuje post?** Abyśmy pokutowali za grzechy i wyrabiali w sobie silną wolę.

O ŁASCE I SAKRAMENTACH ŚWIĘTYCH

- **Co to jest łaska Boża?** Jest to dar nadprzyrodzony, którego Pan Bóg udziela nam do zbawienia.
- **Kto nam wysłużył łaskę Bożą?** Wszystkie łaski wysłużył nam Pan Jezus swoją męką, śmiercią i zmartwychwstaniem. Otrzymujemy ją tylko przez Niego.
- **Jakie są rodzaje łaski Bożej?** Rozróżniamy: łaskę uświęcającą i łaskę uczynkową.
- **Co to jest łaska uświęcająca?** Jest to dar Boży, który daje nam życie nadprzyrodzone i czyni nas dziećmi Bożymi (jest to życie Boże w nas).
- **Przez co możemy odzyskać łaskę uświęcającą, a przez co pomnażamy ją w sobie?** Utraconą łaskę uświęcającą odzyskujemy przez spowiedź św. i żal doskonały, a pomnażamy ją w sobie przez przyjmowanie sakramentów św. i spełnianie dobrych uczynków.
- **Co to jest łaska uczynkowa i jak działa?** Jest to pomoc Boża do spełniania dobrych uczynków, potrzebnych do zbawienia, która oświeca nasz rozum i umacnia naszą wolę w dobrym.
- **Sakramenty święte:** 1. Chrzest. 2. Bierzmowanie. 3. Eucharystia. 4. Pokuta. 5. Namaszczenie chorych. 6. Kapłaństwo. 7. Małżeństwo.
- **Co to jest sakrament?** Sakrament jest to znak widzialny, który z ustanowienia Pana Jezusa daje nam łaskę Bożą (jest to nasze spotkanie z Chrystusem).